

Ljudje so groze trepetali,
 ko vpitje to so poslušali,
 ker so zaznali vest strašno,
 da v noči mesečni nekdo
 vaščana, ki tfohni že v jami,
 z mejnikom videl je na rami
 čez polje iti bosih nog.
 Strah je prešinil vse okrog
 in ko se je zvečer stemnilo,
 nikogar zunaj več ni bilo.
 Nekoč pa je možic vesel
 iz kraja daljnega prispel,
 v gostilni vina se napil je,
 ponoči se domov lovil je,
 a ko je prišel iz vasi
 na polje, tam mu zajechi:

»Temnó, temnó, oh, kam naj krenem?
 Težkó, težkó, oh, kam naj denem?«
 Strahu pijanček ni poznal
 in hitro je odgovor dal:
 »Kaj javkaš, ponočnjak, v temini?
 Tja deni, kjer si vzel; izgini!«
 Možak pogumno je nato
 zavriskal in zapel glasno,
 duh pa je vzkliknil: »Zdaj sem rešen
 in v večnost vrnem se utešen!«
 Postavil je mejnik nazaj,
 kjer stal prvotno že nekdam;
 odslej ni strašilo ne vpilo,
 in ljudstvo se je pomirilo,
 a pozabilo zdaj še ni
 te čudne zgodbe davnih dni.

Fr. Rojec.

IVANKA KALINOVA:

Savinčeva Pepa.

ula sem nedavno dovtip iz otroških ust, ki vsebuje
 premnogo resnice.

Jožek: »Mamica, pa je res sedaj jako žalostno
 na svetu.«

Mati: »Zakaj to praviš, dete moje?«

Jožek: »Vsi dobri ljudje umrjejo. Prav nikoli ne
 čitamo, da bi umrl kak hudoben človek. Vsi umrli
 so imeli le dobre lastnosti.«

Res je, da vemo po smrti znancev in važnih osebnosti o njih
 povedati vsaj še enkrat toliko dobrega kakor za njih življenja. Največ
 čednosti takih ljudi vedo naštetí v časopisih članki, pisani umrlim v
 spomin. Spominske vrstice piše svet navadno imenitnim osebnostim,
 bolj redko osebam, ki so vedno v skromnih razmerah hodile po poti
 življenja, sklonjene pod križem težav. Da ne bodo take tihe, v zvestobi,
 delu in trpljenju utrjene duše pozabljene vse, naj napišem te vrstice
 Savinčevi Pepi v spomin!

Sedem otrok je bilo pri Savinčevih. Starejši so že obiskovali
 mestne šole. Tri pa so bile še doma: Ana, Marta in Jelena. Ana je
 hodila v prvi razred, Marta je imela pet let, Jelena pa štiri leta. Marta
 je bila tiha in boječá, bila je tudi bolj šibkega zdravja. Vse drugačni
 pa sta bili Ana in Jelena. Ana je bila silno podjetna in Jelena ji je
 bila podobna.

Savinčeva hiša je stala tik mostu, ki je držal preko Save. Lep dom
 je bil to. Pred enonadstropno hišo je stala prostorna lopa, kjer se je

poleti zbirala k obedu in večerji vsa številna Savinčeva družina. Vsi prostori v hiši so bili veliki, posebno pa še jedilna soba v pritličju, kjer je pozimi tako dobrodejno toploto širila velika rjava kmetiška peč. Tu sem je prihitel v mrzlih zimskih dneh, kadar je od mraza škripal sneg pod nogami, od svojih opravkov očka Šavinec. Še ves svež od zimskega zraka je sedel v usnjat naslonjač in že so bile na njegovih kolenih Ana in Jelena, a mala tiha Marta je z nežnim glasom prosila: »Očka, mene tudi hopla!« Mama Savinčeva pa je od svojega šivanja z ljubezni polnim očesom pogledovala na ljubko skupino.

Važna oseba na Savinčevem domu pa je bila tudi stara Pepa, poštena kot zlato. Še Savinčevo mamu je zibala na svojih kolenih, najprej njo, potem njenega prvega sinčka in nazadnje malo Jeleno. Zato pa je bila Pepa vsej hiši draga in brez nje ni bilo pri Savinčevih ne žalostnega ne veselega dogodka. Pepa pa je imela tudi povsod oko. Posebno paznega očesa je bilo treba za Ano in Jeleno, ki sta tako radi malo ušli izpred njenih oči, dasiravno sta dobro vedeli, da sami ne smeta na cesto. In tako blizu Savinčeve hiše je držala cesta in vozovi so venomer drdrali po njej. Ana je bila sicer zdaj že malo bolj pazljiva, kar je hodila v šolo in k telovadbi sama. Oh, ta telovadba! Kako brezmejno je ta mikala malo Jeleno in kako nestrpno je čakala, da bo tudi ona smela telovaditi.

Lep poletni dan je bil. Prijetna poletna popoldanska utrujenost je ležala nad malim mestom. Na Savinčevem vrtu so se igrale Ana, Marta in Jelena, Pepa je pa kot varuhinja sedela v senci. V popoldanski mir je prinesel nekoliko hrupa odhod telovadcev, ki so ob treh popoldne korakali na kolodvor, da se udeleže izleta v bližnji trg. A še ti niso imeli danes toliko mladega spremstva kakor običajno. Le malo otročaje v jih je spremljalo.

Savinčeva Pepa se je prebudila iz kratkega sna, vročina jo je zmagala, da je bila nekoliko zaspala. No, dela ni zamudila mnogo in otroci so bili itak pri njej. Tam se je igrala Marta s punčko, Ana je pregledovala knjigo s podobami — in Jelena? »Jelena,« je jeknilo v nepopisnem strahu iz grla zvesti služkinji in še obupneje: »Jelena!« Od nikoder odgovora. Marta in Ana sta se spogledali. Kje je mala Jelena? Ubogi Pepi so se tresle roke od razburjenja, a pritisnila je obe deklici k sebi in jima pošepetala z drhtečim glasom: »Ne povejta mamici, saj jo bomo našli.« Vkljub svoji veliki skrbi je še mislila na ubogo mater, ki se je tako strašno razburila, kadar je pretila nevarnost kateremu njenih ljubljencev. In šli so iskat Jeleno. Po hiši so jo iskali, pretaknili vse kote v hlevu, celo k zajcem so pogledali, vse zaman, Jelene ni bilo nikjer. Ana je siloma požirala solze, Marta je pa že pritajeno, a krčevito ihtela. Stari Pepi pa so zrle oči tako prestrašeno v daljavo in le malo, malo je manjkalo, da ni zaihtela na ves glas. Zdaj je zalajal Perun. »Pepa,« je zaklical znan glas v veži, bila je

gospa zdravnikova. »Vaša Jelena je na kolodvoru, s Sokoli je menda korakala tja. Oglasila sem se pri vas, ker se mi je čudno zdelo, da je kar sama na kolodvoru. Z mano pa ni nič prav hotela domov.« — Pepa ni odgovorila ničesar. Sesedla se je na pol polomljen stol v veži in ihtela. Marta in Ana pa sta že tekli po stopnicah v prvo nadstropje in klicali: »Jeleno smo našli.« In čez nekaj časa so drvili preko mostu Savinčeva gospa, za njo Ana in za njo s težko sapo uboga Pepa z Marto v naročju. Našli so Jeleno na kolodvoru. Povedala jim je vse. Kako so ji ugajali Sokoli, ki so korakali mimo hiše, kako jih je šla pogledat samo na prag, ker je Pepa ravno ni videla. »No, in potem!« je rekla mama, ki je vzdignila Jeleno k sebi in ji resno zrla v nedolžne otroške oči. »Potem, potem —« je nadaljevala mala ubežnica in v nežnem glasu so že skoro trepetale solze, »potem sem šla z njimi, mamica!« Gospa Savinčeva pa je pritisnila svoje dete še tesneje k sebi, a mala Jelena se je oddahnila. Na poti domov pa je obljubila mamici, da ne pojde nikdar več sama z doma. In mati ji je verjela in verjamemo ji tudi mi in upamo, da bo Jelena še nekoč vestna vrla telovadka.

Tega dogodka sem se živo spomnila letos v počitnicah, ko sem v časopisu čitala vest, da je nenadoma umrla Savinčeva Pepa. Pri delu jo je zalotila smrt. Globoko vrzel je zarisal njen odhod v Savinčev dom. In resnična je bila žalost Savinčevih, ko so spremili staro Pepo na zadnji zemski poti. Odšla je po plačilo, ki ga je zaslužila in ki mu ne bo konca v veke.

Naša gruda.

*Sveta ti si, naša gruda!
Blagoslov Boga Očeta
ob stvarjenju si prejela:*

*Glej gorice vriskajoče,
v njih podnožju polje ravno,
čuj gozdov stoletne pesmi,
morja čitaj zgodbo davno.*

*Šli rodovi preko nje so,
utonili v mrak davnine.
Božja volja namenila
vrednejšim je te dobrine.*

*Bog poslal ji je Slovena,
da preorje jo, poseje,
večne 'ji začrta meje.*

Fr. Ločniškar.

